

Ole Bostруп (1934-2012)

I slutningen af maj døde Ole Bostруп efter lang tids svær sygdom. Han blev student som 17-årig og efter kun 3½ års studier cand.mag. med kemi som hovedfag. Efter ansættelse på Frederiksborg Statsskole med undervisningsfagene kemi, fysik og matematik blev han rektor i Nakskov og efterfølgende i Helsingør og Espergærde, hvorfra han fratrådte i 1994. I starten af 1960'erne blev han medlem af en forfatterkvarter, som skrev lærebøger til gymnasiet i fysik og kemi til den reform, der trådte i kraft for de elever, der startede i august 1963. Lærebøgerne blev suppleret med øvelsesbøger og en databog/håndbog i fysik og kemi. Den sidste udkom i hvert fald i 17 udgaver og findes også i en svensk udgave. Senere udgav han dels alene og dels sammen med andre en lang række temabøger, af hvilke jeg specielt nævner *Oldtidens Kemi* (1996), som han oprindelig udarbejdede til et kursus for gymnasiets lærere i oldtidskundskab.

I en årrække var han tilknyttet nærværende tidsskrift. Her redigerede han rubrikken *Kemiske Småforsøg*. Et meget stort antal af bidragene skrev han selv på baggrund af grundige studier af bl.a. udenlandsk kemilitteratur. Og når han rejste, opsøgte han gerne steder, der havde med historisk kemi at gøre. Det blev til en række artikler med titlen *Den Rejsende*

Kemiker. Det var vist hans mening, at samle dem til en bog, men det blev desværre ikke til noget. Den historiske kemi havde altså store interesse. Han har nævnt, at det ikke mindst skyldtes læsning af Stig Veibels bog fra 1939 om kemiens historie i Danmark. Bostруп var hovedmanden bag oprettelsen af *Dansk Selskab for Historisk Kemi* i 1989. Han var formand for Selskabet i en årrække og var meget engageret i at arrangere møder og symposier. Selskabet har siden oprettelsen udsendt omkring én publikation hvert år. I 1996 forsvarede han disputatsen *Dansk Kemi 1770-1807. Den Kemiske Revolution*, som gav ham graden dr.techn. Af-handlingens tese var, at den kemiske revolution, dvs. opgøret med den phlogistiske kemi herhjemme, ikke – som tidligere antaget – fandt sted i 1804, men ti år tidligere. Herefter påbegyndte han universitetssstudier i historie og tog en bachelorgrad. Også på det organisatoriske plan var han aktiv. Ud over *Dansk Selskab for Historisk Kemi* var han medlem af bestyrelserne for *Gymnasieskolernes Lærforening*, *Rektorforeningen og Danmarks Fysik- og Kemiundervisningskommission*. Han sad i en periode i *Nakskov Byråd* og var aktiv i *Læseplansudvalget for Fysik og Kemi*, *Danmarks Tekniske Museum*, *Vestlands Teaterkreds* og *Foreningen Norden*. Herudover var han universitetsscensur i kemi. Det er imponerende, hvad han kunne overkomme ved siden af embedet i gymnasieskolen. Han var dygtig, flittig, stræbsom og ordentlig, som en tidligere rektorkollega har skrevet. Hans elever nævner ham som en dygtig og engageret lærer. Han var fuld af ideer og havde altid orden i sine aktiviteter. Hans indsats inden for kemiundervisningen og den historiske kemi kan næppe overvurderes.

Æret være Ole Bostрупs minde.
Børge Riis Larsen, bl@slagelse-gym.dk

DNA-teknologi kan overvåge dyreliv i vand

Med et nyt forsknings samarbejde støttet af Højteknologifonden skal DNA-teknologi åbne helt nye muligheder for overvågning af biodiversitet og naturressourcer – og en enkelt vandprøve på størrelse med et snapsglas er nok. Det er ny forskning fra Eske Willerslevs Center for Genetik ved Statens Naturhistoriske Museum på Københavns Universitet, der har vist, at det er muligt at bruge DNA-sporene i Dyrelivet i en hel sø kan således analyseres og kvantificeres ud fra DNA i en vandprøve. Denne opdagelse kan føre til ny teknologi, som skaber nye muligheder for bl.a. myndigheder og fiskeri. Amphi Consult har 20 års erfaring med biologiske undersøgelser af biodiversitet. Firmaet har gennem længere tid samarbejdet med Center for Genetik om udvikling af DNA-metoder til sporing af biodiversitet. Det forskningsmæssige gennembrud blev især gjort af ph.d.-studerende Philip Francis Thomsen og speciallæstuderende Jos Kielgast (begge fra Center for Genetik) og publiceret i december 2011, og metoderne anvendes allerede nu hos Amphi Consult.

- Indtil nu har vi undersøgt en håndfuld forskellige arter. Det har ført til overraskende lovende resultater. Der er DNA-spor alle vegne. Med støtten kan vi nu samarbejde om udvikling af de nye opdagelser til flere kommercielle anvendelser. Det kan f.eks. være som hjælp til den kortlægning af beskyttede arter, som myndighederne gennemfører eller kræver i forbindelse med miljøundersøgelser af nye vejprojekter, forklarer ph.d. Martin Hesselsø fra Amphi Consult. -Vi har vist, at man i et vandhul eller et vandløb kan se, hvilke dyr der er, men metoden skal også kunne bruges i større skala i havvand, siger professor Eske Willerslev fra Center for Genetik. Metoderne, som udvikles i projektet, kan også anvendes andre steder, hvor der er DNA. F.eks. til at undersøge indholdet af dyre- og planteprøvekter i forarbejdede fødevarer. Man kan eksempelvis kontrollere, at der kun er tun og ikke andre fisk i en dåse tun. Laboratorievirksomheden Eurofins Miljø A/S skal i projektet sikre mulighed for at producere DNA-analyser i stor skala til det globale marked.